

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

**ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ
«ΔΟΜΗ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ, ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ»**

**ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ
«ΔΟΜΗ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ, ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ»**

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στις 25/7/2011, η Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων κα Άννα Διαμαντοπούλου, απέστειλε προς γνωμοδότηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.), το σχέδιο Νόμου «**Δομή, Λειτουργία, Διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων**».

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους κ.κ. **Νικόλαο Σκορίνη, Ηλία Ηλιόπουλο, Δημήτρη Αρβανιτοζήση, την κα Ρένα Μπαρδάνη και την κα Σοφία Δροσοπούλου.**

Ως πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε ο κ. **Ν. Σκορίνης, Αντιπρόεδρος Ο.Κ.Ε.** Στις εργασίες της Επιτροπής Εργασίας μετείχαν ως εμπειρογνώμονες οι κ.κ. **Γιάννης Καλογήρου**, Καθηγητής Τμήματος Τεχνολογικής, Οικονομικής και Βιομηχανικής Στρατηγικής του Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου, **Χάρης Κοκκώσης**, Καθηγητής Τμήματος Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, **Χρήστος Λυριντζής**, Καθηγητής Τμήματος Πολιτικών Επιστημών και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών. Από πλευράς Ο.Κ.Ε., η **Δρ. Αφροδίτη Μακρυγιάννη**, Επιστημονική Σύμβουλος, είχε τον επιστημονικό συντονισμό της Ομάδας, και την ερευνητική στήριξη παρείχε η **κα Δήμητρα Λαμπροπούλου**, Οικονομολόγος.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε τρεις (3) συνεδριάσεις ενώ η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια στη συνεδρίασή της στις 29 Αυγούστου 2011.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., αφού ολοκλήρωσε την συζήτηση για το θέμα στη συνεδρίαση της **25^{ης} Νοεμβρίου 2011**, διατύπωσε την υπ' αριθ. **263** Γνώμη της.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

Ως γενική παρατήρηση η Ο.Κ.Ε. οφείλει να αναφέρει ότι η ψήφιση ενός Σχ/Ν δεν διασφαλίζει αυτόματα και την εφαρμογή του. Για να εφαρμοστεί με επιτυχία απαιτεί: α) τη διαμόρφωση ενός σαφούς και δεσμευτικού Επιχειρησιακού Σχεδίου για την οργάνωση της υλοποίησής του και β) την συνεχή προσπάθεια διαμόρφωσης και διατήρησης κλίματος εμπιστοσύνης με την ακαδημαϊκή κοινότητα.

Ειδικότερα, το υπό συζήτηση προσχέδιο νόμου έρχεται σε μία ιδιαίτερα κρίσιμη συγκυρία για την πορεία των ελληνικών πανεπιστημίων και καλείται να αντιμετωπίσει τα σημαντικά προβλήματα στην λειτουργία και την οργάνωση τους, που έχουν οδηγήσει στην υποβάθμιση της ποιότητας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι βασικότερες παρατηρήσεις της Ο.Κ.Ε. επικεντρώνονται στα ακόλουθα:

i) Θετική είναι η εισαγωγή ενός δυαδικού συστήματος διοίκησης (Σύγκλητος και Συμβούλιο του Ιδρύματος), καθώς δημιουργεί ένα θεσμικό αντίβαρο και θεσμοθετεί το άνοιγμα του Πανεπιστημίου προς την οικονομία και την κοινωνία. Απαιτείται, ωστόσο, να θεσπισθεί μια καλύτερη ισορροπία μεταξύ των δύο οργάνων, δηλαδή του Συμβουλίου και της Συγκλήτου και να θεσμοθετηθεί μια σαφέστερη διάκριση των αρμοδιοτήτων τους.

ii) Θέση της Ο.Κ.Ε., όσον αφορά τα Πανεπιστημιακά Τμήματα, είναι ότι θα πρέπει να αποσυνδεθούν από τη μονοσήμαντη σχέση με ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών και να ενθαρρύνονται διεπιστημονικές και διατμηματικές συνεργασίες.

iii) Θετικά κρίνεται η προσπάθεια για περιορισμό της χαλάρωσης των σπουδών, με την εισαγωγή της μερικής φοίτησης για εργαζόμενους και τον περιορισμό των πολλαπλών εξετάσεων, καθώς και η εισαγωγή της δια βίου εκπαίδευσης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

iv) Η δυνατότητα ευελιξίας στην οργάνωση προγραμμάτων σπουδών (χωρίς τον εποπτικό ρόλο του Υπουργείου Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης),

όπως προβλέπεται θα προσφέρει δυνατότητες μεγαλύτερης προσαρμοστικότητας στις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας και της αγοράς εργασίας.

ν) Θετικά κρίνεται και η δυνατότητα αναδιάταξης των Σχολών (μετά από μελέτη) και περιορισμού της αλόγιστης επέκτασής τους.

Τέλος, η παρούσα Γνώμη ολοκληρώνεται με τις κατ' άρθρον παρατηρήσεις επί του σχ/ν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Το παρόν σχέδιο νόμου έχει τίτλο «**Δομή, Λειτουργία, Διασφάλιση της Ποιότητας των Σπουδών και Διεθνοποίηση των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων**» και περιλαμβάνει **82 άρθρα** κατανεμημένα σε δέκα Κεφάλαια.

Το **Κεφάλαιο Α΄** έχει τίτλο «**Γενικές Αρχές**» και περιλαμβάνει τα άρθρα 1-4.

Με το **άρθρο 1** ορίζεται ότι η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι). Προσδιορίζεται επίσης ότι η ανώτατη εκπαίδευση αποτελείται από δύο παράλληλους τομείς: τον πανεπιστημιακό και τον τεχνολογικό.

Με το **άρθρο 2** δίνονται οι ορισμοί των εξής εννοιών: «Φοιτητές», «Φοιτητές μερικής φοίτησης», «Ενεργοί φοιτητές», «Γενικό Πρόγραμμα Σπουδών», «Ειδικό Πρόγραμμα Σπουδών», «Σύγκλητος», «Πρύτανης», «Κοσμητεία», «Κοσμήτορας», «Καθηγητές».

Με το **άρθρο 3** κατοχυρώνεται στα Α.Ε.Ι. η ακαδημαϊκή ελευθερία στην έρευνα και τη διδασκαλία, καθώς και η ελεύθερη έκφραση και διακίνηση των ιδεών.

Με το **άρθρο 4** διατυπώνεται η αποστολή των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

Το **Κεφάλαιο Β΄** έχει τίτλο «**Κανονιστικό Πλαίσιο Αυτοδιοίκησης των ΑΕΙ**» και περιέχει τα άρθρα 5 και 6.

Το **άρθρο 5** ορίζει ότι με Προεδρικό Διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων εγκρίνεται ο Οργανισμός κάθε ιδρύματος, ο οποίος καταρτίζεται με απόφαση του οικείου Συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση του Πρύτανη και γνώμη της Συγκλήτου.

Το **άρθρο 6** προβλέπει ότι με απόφαση του οικείου Συμβουλίου, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Πρύτανη και γνώμη της Συγκλήτου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καταρτίζεται ο Εσωτερικός Κανονισμός κάθε ιδρύματος.

Το **Κεφάλαιο Γ'** έχει τίτλο «**Διάρθρωση των ΑΕΙ**» και περιέχει το άρθρο 7.

Το **άρθρο 7** αναφέρεται στις Σχολές, οι οποίες αποτελούν τις βασικές διοικητικές και ακαδημαϊκές μονάδες κάθε ιδρύματος. Μεταξύ άλλων δε ορίζεται ότι με προεδρικό διάταγμα μπορούν να συγχωνεύονται, κατατέμνονται, μετονομάζονται, αλλάζουν έδρα και καταργούνται ΑΕΙ καθώς επίσης και σχολές υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

Το **Κεφάλαιο Δ'** έχει τίτλο «**Όργανα των ΑΕΙ**» και περιλαμβάνει τα **άρθρα 8-15** κατανεμημένα σε τρία Μέρη.

Το **Μέρος Α'** περιέχει το **άρθρο 8** που αφορά στα Όργανα του Ιδρύματος και τις αρμοδιότητές τους. Πιο συγκεκριμένα, τα Όργανα του Ιδρύματος είναι: α) το Συμβούλιο του Ιδρύματος, β) ο Πρύτανης και γ) η Σύγκλητος .

Ως πρύτανης εκλέγεται καθηγητής πρώτης βαθμίδας αναγνωρισμένου κύρους Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, με ελληνική ιθαγένεια, γνώση της ελληνικής γλώσσας και ικανή διοικητική εμπειρία.

Το **Μέρος Β'** περιλαμβάνει τα **άρθρα 9-13**.

Το **άρθρο 9** προσδιορίζει τα Όργανα της Σχολής και τις αρμοδιότητές τους. Ειδικότερα, τα Όργανα της Σχολής είναι: α) ο κοσμήτορας, β) η κοσμητεία και γ) η γενική συνέλευση.

Με το **άρθρο 10** καθορίζονται τα Όργανα του Τμήματος που είναι: α) ο διευθυντής του προγράμματος σπουδών και β) η συνέλευση.

Το **άρθρο 11** αφορά στα Όργανα της Σχολής Μεταπτυχιακών Σπουδών, τα οποία είναι: α) ο κοσμήτορας, β) η κοσμητεία μεταπτυχιακής σχολής, γ) ο διευθυντής μεταπτυχιακού ή διδακτορικού προγράμματος και δ) η ομάδα διδασκόντων του μεταπτυχιακού ή διδακτορικού προγράμματος σπουδών.

Στο **άρθρο 12** διατυπώνεται ότι η Σχολή Δια Βίου Μάθησης και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης οργανώνεται, διοικείται και λειτουργεί κατ' αναλογία προς τη Σχολή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος.

Με το **άρθρο 13** προβλέπεται η σύσταση άλλων οργάνων από τον Οργανισμό του Ιδρύματος για τον συντονισμό της διδασκαλίας και της έρευνας μέρους του γνωστικού αντικειμένου προγράμματος ή προγραμμάτων σπουδών που αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο πεδίο της επιστήμης.

Το **Μέρος Γ'** έχει τίτλο «**Αξιολόγηση – Διαφάνεια**» και περιέχει τα **άρθρα 14 και 15**.

Με το **άρθρο 14** θεσμοθετείται σε κάθε ΑΕΙ η Μονάδα Διασφάλισης της Ποιότητας του Ιδρύματος (ΜΟ.ΔΙ.Π). Σημειώνεται ότι τις ειδικότερες λεπτομέρειες σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία της ΜΟΔΙΠ καθώς και τις ειδικότερες αρμοδιότητές της ορίζει ο Εσωτερικός Κανονισμός του Ιδρύματος.

Το **άρθρο 15** αναφέρεται στην υποχρέωση δημοσιότητας και διαφάνειας των ΑΕΙ. Επίσης, θεσπίζεται ότι κατά την λήξη της θητείας τους οι αρχές διοίκησης των ΑΕΙ και των Σχολών υποβάλουν πλήρη απολογισμό του ακαδημαϊκού, οικονομικού και διοικητικού έργου που επιτελέστηκε από αυτές, ο οποίος προτείνεται να δημοσιεύεται στο οικείο δικτυακό τόπο.

Το **Κεφάλαιο Ε'** έχει τίτλο «**Προσωπικό των ΑΕΙ**» , περιλαμβάνει τα **άρθρα 16-29** και διακρίνεται σε δύο Μέρη.

Το **Μέρος Α'** περιλαμβάνει τα **άρθρα 16-27**.

Το **άρθρο 16** ορίζει ότι το διδακτικό και ερευνητικό έργο των ΑΕΙ ασκείται από τους καθηγητές οι οποίοι διακρίνονται σε καθηγητές (πρώτης βαθμίδας), αναπληρωτές καθηγητές και επίκουρους καθηγητές.

Μεταξύ άλλων, προσδιορίζεται ότι οι θέσεις των καθηγητών είναι ενιαίες, ανήκουν στο ίδρυμα και κατανέμονται και ανακατανέμονται στις σχολές προπτυχιακών σπουδών, σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες των σχολών αυτών, με απόφαση της Συγκλήτου, ύστερα από εισήγηση του Πρύτανη.

Με το **άρθρο 17** προσδιορίζονται τα προσόντα εκλογής καθηγητών όλων των βαθμίδων.

Το **άρθρο 18** ορίζει ότι η εκλογή και η εξέλιξη των καθηγητών γίνεται με βάση τα προσόντα των υποψηφίων, όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 17 και στον Οργανισμό του Α.Ε.Ι., ανάλογα με τη βαθμίδα στην οποία γίνεται η εκλογή ή η εξέλιξη και το γνωστικό αντικείμενο της θέσης.

Το **άρθρο 19** αφορά στις επιτροπές επιλογής και εξέλιξης καθηγητών. Η σύνθεση των επιτροπών καθορίζεται στον Οργανισμό του Ιδρύματος και μπορεί να διαφοροποιείται μόνο μεταξύ των σχολών του.

Με το **άρθρο 20** προβλέπεται ότι ο διορισμός των καθηγητών γίνεται με πράξη του Πρύτανη, η οποία εκδίδεται μέσα σε δύο μήνες από τη διαβίβαση του σχετικού φακέλου και ύστερα από έλεγχο της νομιμότητας της επιλογής ή της εξέλιξης.

Το **άρθρο 21** αφορά στην αξιολόγηση των καθηγητών. Συγκεκριμένα, οι καθηγητές και οι αναπληρωτές καθηγητές των Α.Ε.Ι. αξιολογούνται κάθε πέντε έτη ως προς το ερευνητικό, εκπαιδευτικό, διδακτικό και επιστημονικό έργο τους, καθώς και ως προς την εν γένει προσφορά τους στο ίδρυμα, από επιτροπές αξιολόγησης με βάση αντικειμενικά κριτήρια, όπως, ιδίως, το συγγραφικό έργο, η συμμετοχή σε συνέδρια και ερευνητικά προγράμματα και η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, τα οποία καθορίζονται ειδικότερα στον Οργανισμό.

Με το **άρθρο 22** προτείνεται η παροχή επιβραβεύσεων και διευκολύνσεων σε καθηγητές που διακρίνονται για τις ερευνητικές ή εκπαιδευτικές τους επιδόσεις από ιδίους πόρους του Ιδρύματος. Ανάλογες πρόσθετες παροχές μπορεί να προβλέπονται στον Οργανισμό του ιδρύματος για νεοδιοριζόμενους καθηγητές ή για την προσέλκυση καθηγητών από Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής.

Το **άρθρο 23** παρουσιάζει την ένταξη των καθηγητών σε κατηγορίες πλήρους και μερικής απασχόλησης.

Το **άρθρο 24** ρυθμίζει θέματα σχετικά με τα ασυμβίβαστα των καθηγητών και την αναστολή καθηκόντων τους.

Στο **άρθρο 25** αποσαφηνίζεται ότι οι αποδοχές των καθηγητών καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3205/2003 (297 Α'), όπως εκάστοτε ισχύει.

Το **άρθρο 26** ρυθμίζει θέματα σχετικά με την παράλληλη απασχόληση καθηγητών σε ξένα και ελληνικά Α.Ε.Ι.

Το **άρθρο 27** αφορά στην επιστημονική άδεια με αποδοχές ενός έτους την οποία δικαιούνται οι καθηγητές για κάθε έξι έτη υπηρεσίας ή έξι μηνών για κάθε τρία έτη υπηρεσίας. Σημειώνεται δε, ότι ο συνολικός χρόνος χορήγησης σε κάθε καθηγητή, μόνιμο ή μη, αδειών άνευ αποδοχών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία χρόνια.

Το **Μέρος Β'** έχει τίτλο «**Λοιπό Προσωπικό**» και περιέχει τα **άρθ. 28** και **29**.

Το **άρθρο 28** αφορά στον Γραμματέα και στο Διοικητικό Προσωπικό.

Το **άρθρο 29** αφορά στις ειδικές κατηγορίες διδακτικού και εργαστηριακού προσωπικού του ιδρύματος. Πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο αυτό ρυθμίζονται θέματα αναφορικά με: α) το Ειδικό Εκπαιδευτικό και Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Ε.Ε.Π) και β) το Ειδικό Τεχνικό Προσωπικό (Ε.Τ.Π.). Αξίζει να αναφερθεί ότι οι θέσεις του προσωπικού αυτού ανήκουν στο Ίδρυμα και κατανέμονται από τον Πρύτανη στις Σχολές μετά από εισήγηση του ή των κοσμητόρων.

Το **Κεφάλαιο Ζ'** έχει τίτλο «**Σπουδές**» και περιέχει το **άρθρο 30-48**.

Το **άρθρο 30** παρουσιάζει την διάρθρωση των σπουδών σε τρεις κύκλους:

α) τον πρώτο που συνίσταται στην παρακολούθηση ενός προγράμματος σπουδών,

β) τον δεύτερο που αντιστοιχεί στην παρακολούθηση μεταπτυχιακών σπουδών και

γ) τον τρίτο που αφορά στην παρακολούθηση διδακτορικών σπουδών.

Το **μέρος α'** αφορά στον πρώτο κύκλο σπουδών και περιλαμβάνει τα άρθρα 31-37 και ρυθμίζει τα εξής θέματα: το διδακτικό έργο (**άρθρο 31**), το

πρόγραμμα σπουδών (**άρθρο 32**), την χρονική διάρθρωση σπουδών – εξετάσεις (**άρθρο 33**), τις κανονιστικές πράξεις για τις σπουδές πρώτου κύκλου (**άρθρο 34**), την δυνατότητα ανάθεσης, εκ περιτροπής, καθηκόντων συμβούλου σπουδών σε καθηγητές (**άρθρο 35**), φοιτητικά θέματα (**άρθρο 36**) και θέματα που αφορούν τα διδακτικά συγγράμματα (**άρθρο 37**).

Το **μέρος β'** αναφέρεται στον δεύτερο κύκλο σπουδών και συνίσταται στο **άρθρο 38** με βάση το οποίο ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών.

Το **μέρος γ'** αφορά στον τρίτο κύκλο σπουδών και συνίσταται στο **άρθρο 39** το οποίο προσδιορίζει θέματα σχετικά με την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και γενικότερα με τα προγράμματα διδακτορικών σπουδών.

Το **μέρος δ'** περιλαμβάνει τις κοινές διατάξεις για τις σπουδές κατανομημένες στα **άρθρα 40-48**. Συγκεκριμένα, ορίζονται τα προγράμματα σπουδών συνεργασίας μεταξύ των ΑΕΙ (**άρθρο 40**), τα προγράμματα σπουδών συνεργασίας με ΑΕΙ της αλλοδαπής (**άρθρο 41**), η συνεργασία των ΑΕΙ με ερευνητικά κέντρα (**άρθρο 42**), τα προγράμματα σπουδών δια βίου μάθησης και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (**άρθρο 43**), η διοργάνωση σπουδών σε ξένη γλώσσα (**άρθρο 44**), η πιστοποίηση και χρηματοδότηση προγραμμάτων σπουδών (**άρθρο 45**), το εθνικό πλαίσιο προσόντων ανώτατης εκπαίδευσης (**άρθρο 46**), οι επώνυμες έδρες (**άρθρο 47**) και οι Βιβλιοθήκες που λειτουργούν σε κάθε ΑΕΙ, καθώς επίσης ο Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (**άρθρο 48**).

Το **Κεφάλαιο Η'** έχει τίτλο «**Φοιτητικά Ζητήματα**» και περιλαμβάνει τα **άρθρα 49-55**.

Το **άρθρο 49** αναφέρεται στην φοιτητική ιδιότητα και στους συλλόγους των φοιτητών. Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι η ιδιότητα του φοιτητή αποκτάται με την εγγραφή του σε Α.Ε.Ι. και διατηρείται μέχρι την απονομή του τίτλου του αντίστοιχου κύκλου σπουδών ή τη μη εγγραφή του για δύο συνεχόμενα εξάμηνα ή τη μη πλήρωση των όρων και των προϋποθέσεων που προβλέπει ο Οργανισμός για τη συνέχιση της φοίτησής του μετά το πέρας του κανονικού

χρόνου φοίτησης (σύμφωνα με τις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 11 του άρθρου 33).

Το **άρθρο 50** ορίζει ότι με τον Οργανισμό κάθε Ιδρύματος θεσπίζονται τα συμβούλια φοιτητικής μέριμνας και σπουδών, με πρόεδρο τον Πρύτανη ή αναπληρωτή του. Σημειώνεται δε ότι το συμβούλιο φοιτητικής μέριμνας αποτελείται κατά 60% από καθηγητές και κατά 40% από φοιτητές.

Το **άρθρο 51** προβλέπει ότι με τον Οργανισμό κάθε Ιδρύματος συστήνεται και λειτουργεί ενιαίο ή αυτοτελές γραφείο υποστήριξης διδασκαλίας.

Το **άρθρο 52** προτείνει την σύσταση και λειτουργία ενιαίας και αυτοτελούς ανά σχολή υπηρεσίας υποστήριξης φοιτητών, οι ειδικότερες αρμοδιότητες της οποίας και τα θέματα λειτουργίας της καθορίζονται με τον Οργανισμό του Ιδρύματος.

Το **άρθρο 53** αφορά στην φοιτητική μέριμνα και την υγειονομική περίθαλψη.

Το **άρθρο 54** αφορά τις υποτροφίες και τα εκπαιδευτικά δάνεια. Συγκεκριμένα, τα ιδρύματα χορηγούν σε φοιτητές τους βραβεία και υποτροφίες, με κριτήριο την επίδοσή τους στις σπουδές και την ατομική ή την οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση. Οι ειδικότεροι όροι καθορίζονται από τον Οργανισμό του ιδρύματος.

Το **άρθρο 55** αφορά τον «Συνήγορο του Φοιτητή» που είναι ένα αυτοτελές γραφείο με σκοπό την διαμεσολάβηση μεταξύ φοιτητών και καθηγητών ή διοικητικών υπηρεσιών του ιδρύματος για την διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του.

Το **Κεφάλαιο Θ'** έχει τίτλο «**Οικονομικά των Α.Ε.Ι.**» και περιλαμβάνει τα **άρθρα 56-63**.

Το **άρθρο 56** αναφέρεται στους πόρους των ΑΕΙ. Ειδικότερα, ορίζεται ότι τα ΑΕΙ επιχορηγούνται από το κράτος για την εκπλήρωση της αποστολής τους. Επίσης, μπορούν να χρηματοδοτούνται από ιδιωτικούς φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού. Μεταξύ των πόρων των ΑΕΙ περιλαμβάνονται και οι δωρεές από φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Με το **άρθρο 57** ορίζεται ότι τα ΑΕΙ έχουν την ευθύνη της διαχείρισης των πόρων τους.

Στο **άρθρο 58** προβλέπεται ότι με Προεδρικό Διάταγμα είναι δυνατή σε κάθε ΑΕΙ η ίδρυση ν.π.ι.δ. με τη μορφή Ανώνυμης Εταιρείας, με μια μόνο μη μεταβιβάσιμη μετοχή που ανήκει στο οικείο ΑΕΙ, για την αξιοποίηση και διαχείριση μέρους ή του συνόλου των πόρων, πλην των πόρων που προέρχονται από τον τακτικό προϋπολογισμό και το πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων.

Με το **άρθρο 59** καθορίζονται οι πόροι του ν.π.ι.δ..

Το **άρθρο 60** αφορά στο γραφείο καινοτομίας και διασύνδεσης.

Το **άρθρο 61** αναφέρεται στο πρόγραμμα εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση. Πιο συγκεκριμένα, το πρόγραμμα εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση καταρτίζεται ανά τετραετία από τον Υπουργό Παιδείας, περιλαμβάνει ιδίως μεσοπρόθεσμους στόχους και δύναται να εξειδικεύεται σε ετήσια βάση και αναφέρεται σε όλες τις δράσεις της εθνικής πολιτικής για την ανώτατη εκπαίδευση.

Το **άρθρο 62** αφορά στις συμφωνίες του προγραμματικού σχεδιασμού.

Το **άρθρο 63** προσδιορίζει ότι η κατανομή της δημόσιας χρηματοδότησης στα ΑΕΙ γίνεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και δεικτών.

Το **Κεφάλαιο Ι'** έχει τίτλο «**Διασφάλιση και Πιστοποίηση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση**» και περιλαμβάνει τα **άρθρα 64-75**.

Με το **άρθρο 64** προβλέπεται η μετονομασία της ανεξάρτητης διοικητικής αρχής με την επωνυμία «Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση», σε «Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση».

Στο **άρθρο 65** διατυπώνεται ρητά ότι αποστολή της Αρχής είναι η διασφάλιση υψηλής ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση.

Στο **άρθρο 66** παρουσιάζονται αναλυτικά οι αρμοδιότητες της εν λόγω Αρχής.

Με το **άρθρο 67** ορίζεται το Συμβούλιο της Αρχής ως το ανώτατο διοικητικό όργανο της.

Στο **άρθρο 68** παρουσιάζονται αναλυτικά οι αρμοδιότητες του Προέδρου και του Συμβουλίου της Αρχής.

Το **άρθρο 69** αναφέρεται στην διοικητική και επιστημονική υπηρεσία της Αρχής, στις οποίες προΐσταται ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής.

Με το **άρθρο 70** συστήνεται από την Αρχή η Επιτροπή Πιστοποίησης της ποιότητας, η οποία αποτελείται από εμπειρογνώμονες που προέρχονται από το Μητρώο Ανεξάρτητων Εμπειρογνώμωνων, που έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τον ν. 3374/2005.

Το **άρθρο 71** ορίζει ότι με απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής πιστοποιούνται τα προγράμματα σπουδών και τα εσωτερικά συστήματα διασφάλισης ποιότητας.

Στο **άρθρο 72** παρουσιάζονται αναλυτικά τα κριτήρια πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών και των εσωτερικών συστημάτων διασφάλισης ποιότητας.

Με το **άρθρο 73** προσδιορίζεται ο ρόλος της ΑΔΙΠ στη διαμόρφωση της εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση και της χρηματοδότησης των ΑΕΙ.

Το **άρθρο 74** αφορά στην αξιολόγηση και χρηματοδότηση της Αρχής.

Με το **άρθρο 75** θεσμοθετείται η ανάδειξη των ακαδημαϊκών μονάδων ως Κέντρα Αριστείας, ύστερα από αξιολόγηση και επιλογή από την ΑΔΙΠ .

Το **Κεφάλαιο ΙΑ'** έχει τίτλο «**Μεταβατικές Διατάξεις**» και περιλαμβάνει τα **άρθρα 76-82**.

Το **άρθρο 76** αφορά στην εκλογή των πρώτων οργάνων των ΑΕΙ και στην συγκρότηση σχολών.

Με το **άρθρο 77** ρυθμίζονται θέματα μελών Δ.Ε.Π. (Διδακτικού – Ερευνητικού Προσωπικού).

Μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι οι μόνιμοι λέκτορες που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου διατηρούν τις θέσεις τους μέχρι τη

με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρησή τους από την υπηρεσία, οπότε οι θέσεις αυτές καταργούνται.

Με το **άρθρο 78** ρυθμίζονται θέματα των μελών Ε.Π. (Επιστημονικού Προσωπικού) των ΤΕΙ.

Το **άρθρο 79** αναφέρεται στις λοιπές κατηγορίες προσωπικού: Ε.Ε.ΔΙ.Π, Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., ΕΡ.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π., Ε.Τ.Π..

Τα **άρθρα 80 και 81** περιλαμβάνουν τις λοιπές μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις, αντίστοιχα.

Τέλος, το **άρθρο 82** ορίζει την έναρξη ισχύος του παρόντος σχεδίου νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Το ελληνικό σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης βρίσκεται σε ένα ιδιαίτερα κρίσιμο, για την πορεία και το ρόλο του, σημείο. Τα τελευταία χρόνια φαίνεται να έχει απωλέσει - τουλάχιστον ως σύστημα και κατά μέσο όρο - την ενδογενή δυναμική του. Η λειτουργία του χαρακτηρίζεται από θεσμική δυσκινησία, διοικητικές αγκυλώσεις, καθώς και από παρωχημένα στερεότυπα, που περιορίζουν την πρωτοβουλία και τη δημιουργικότητα των συλλογικών του οργάνων, των ακαδημαϊκών μονάδων και των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας. Από πλευράς ποιότητας σπουδών, διαπιστώνεται έντονος δυϊσμός, καθώς συνυπάρχουν Πανεπιστημιακές Σχολές/Τμήματα με σημαντική διεθνή παρουσία και υψηλούς δείκτες ανταγωνιστικότητας, με Πανεπιστημιακές Σχολές/Τμήματα, χωρίς διεθνή αναγνώριση, με σχετικά χαμηλή ποιότητα και στάθμη σπουδών και χωρίς κανένα αντίκρισμα στην αγορά εργασίας. Και μάλιστα, τη στιγμή που τα ελληνικά Πανεπιστημιακά Ιδρύματα βρίσκονται αντιμέτωπα με τη γενικότερη πρόκληση, που αντιμετωπίζουν και όλα τα ευρωπαϊκά πανεπιστημιακά συστήματα, δηλαδή την **ανάγκη συγκερασμού της μαζικότητας με την αριστεία και τον οξύτατο διεθνή ανταγωνισμό.**

Υπό τις σημερινές συνθήκες των δραστικών δημοσιονομικών περιορισμών, η κατάσταση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αναμένεται να επιδεινωθεί. Παράλληλα, με τα προαναφερόμενα προβλήματα δημιουργείται και ο κίνδυνος της διαρροής του ερευνητικού και διδακτικού προσωπικού των πανεπιστημίων. Εάν και εφόσον η διαφαινόμενη διαρροή δεν αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά, θα αποτελέσει σοβαρό πλήγμα στην ερευνητική δραστηριοποίηση **των ελληνικών πανεπιστημίων η παρουσία των οποίων στα ευρωπαϊκά ανταγωνιστικά προγράμματα έρευνας** είναι σημαντική.

Θέση της Ο.Κ.Ε. είναι, ότι στις σημερινές συνθήκες παρατεταμένης ύφεσης και στο κλίμα αβεβαιότητας και απαισιοδοξίας, για την επαγγελματική προοπτική των αποφοίτων του ελληνικού Πανεπιστημίου, **η μεταρρύθμιση**

του ελληνικού δημόσιου πανεπιστημιακού συστήματος, με κύριο στόχο την ποιοτική αναβάθμισή των σπουδών, την ενίσχυση της έρευνας και την καλύτερη σύνδεσή του με τις ανάγκες της οικονομίας, της αγοράς εργασίας και της κοινωνίας καθίσταται, περισσότερο από ποτέ, αναγκαία και επιτακτική.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδας έχει ασχοληθεί εκτεταμένα, μέχρι σήμερα, με τα προβλήματα και τις δυσλειτουργίες της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και όπως αναφέρεται στην σχετική Γνώμη Πρωτοβουλίας της, απαιτείται βαθειά και ουσιαστική μεταρρύθμιση εστιασμένη:

- Στην ουσιαστική ενίσχυση της αυτοδιοίκησης των τριτοβάθμιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, που περνά λιγότερο μέσα από νομοθετικές ρυθμίσεις, και περισσότερο μέσα από την κατάκτηση σχέσης αμοιβαίας εμπιστοσύνης ανάμεσα στην Πολιτεία και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

- Στην καλύτερη διακυβέρνηση των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ, με τη σύζευξη του εγγενώς δημόσιου χαρακτήρα της ανώτατης παιδείας με ευέλικτες μορφές χρηματοδότησης, διαχείρισης, και λήψης αποφάσεων, αλλά και με την αναγκαία αυτονομία, και την απαραίτητη ευελιξία στην κατάρτιση και τροποποίηση των προγραμμάτων σπουδών.

- Στην ουσιαστική αξιολόγηση διδασκόντων, διδασκομένων, εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου. Οι όροι και οι προϋποθέσεις της αξιολόγησης είναι πρωτίστως υπόθεση της ίδιας της ακαδημαϊκής κοινότητας, η οποία πρέπει με διαφανείς διαδικασίες και μέσω ανοιχτού δημόσιου απολογισμού, να στοχεύει στην ανατροφοδότηση και βελτίωση του έργου των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ.

- Στην ανάδειξη της έρευνας, ως βασικού συστατικού στοιχείου της λειτουργίας των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ. Η έρευνα αποτελεί την πιο δυναμική πτυχή της λειτουργίας ενός Πανεπιστημίου, κάτι όμως, που δεν αντανakλάται στην έως σήμερα εκπαιδευτική πολιτική και στην πραγματικότητα αρκετών ελληνικών πανεπιστημιακών ιδρυμάτων.

- Στη σύνδεση με την παραγωγική διαδικασία, τις παραγωγικές δυνάμεις, και τις τοπικές κοινωνίες –χωρίς όλα αυτά να

καθιστούν την τριτοβάθμια εκπαίδευση υποχείρια της αγοράς, ή συντεχνιακών και τοπικιστικών αιτημάτων. Στο σημείο αυτό, η Ο.Κ.Ε. οφείλει να επισημάνει ότι ενώ η διασύνδεση των σπουδών με τις ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας, αλλά και με την αγορά εργασίας είναι αναγκαία, **εξίσου αναγκαία είναι και η ενίσχυση τμημάτων** π.χ. στις ανθρωπιστικές σπουδές/ κοινωνικές επιστήμες που μπορεί να μην έχουν εκ του αντικειμένου τους σημαντική ζήτηση στην αγορά εργασίας αλλά η παρουσία τους και η ποιοτική εκπαιδευτική και ερευνητική λειτουργία τους είναι απαραίτητη για την κοινωνία, την κοινωνική αυτογνωσία κ.λπ.

Το υπό αξιολόγηση Σχ/Ν έρχεται σε μία ιδιαίτερα κρίσιμη συγκυρία, για την πορεία των ελληνικών Πανεπιστημίων, και καλείται να αντιμετωπίσει άμεσα και χωρίς καθυστερήσεις τα «γνωστά» προβλήματα στην λειτουργία και την οργάνωση τους, που έχουν οδηγήσει όπως προαναφέραμε στην υποβάθμιση της ποιότητας των σπουδών. Τα εννέα Κεφάλαια που περιλαμβάνει εισάγουν νέους θεσμούς και διαδικασίες και μια νέα φιλοσοφία οργάνωσης και λειτουργίας των Πανεπιστημίων. Θέση της Ο.Κ.Ε. είναι, ότι η μεταρρύθμιση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση θα πρέπει να βασισθεί σε ένα **πακέτο παρεμβάσεων/μέτρων**, που θα συμβάλλουν στη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου, στην αναβάθμιση του υφιστάμενου ακαδημαϊκού προσωπικού αλλά και στην προσέλκυση νέου, στην βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, στο άνοιγμα των Πανεπιστημίων στην κοινωνία και την αγορά εργασίας και στην ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας στη βάση ενός εθνικού και τακτικά προκηρυσσόμενου προγράμματος έρευνας.

Προτού προχωρήσουμε στην Γενική Αξιολόγηση του Σχ/Ν, ως γενική παρατήρηση η Ο.Κ.Ε. οφείλει να επισημάνει ότι η ψήφιση ενός νομοσχεδίου δεν διασφαλίζει αυτόματα και την εφαρμογή του και κυρίως την επιτυχή υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων που επιφέρει. **Το προτεινόμενο Σχέδιο Νόμου για να εφαρμοστεί με επιτυχία απαιτεί:** α) τη διαμόρφωση ενός σαφούς και δεσμευτικού Επιχειρησιακού Σχεδίου για την οργάνωση της υλοποίησής του - χωρίς αυτό ελλοχεύει ο κίνδυνος να βουλιάξει στο "τέλμα της μετάβασης" και β) την συνεχή προσπάθεια ανάπτυξης και διατήρησης κλίματος εμπιστοσύνης και συνεργασίας με την ακαδημαϊκή

κοινότητα. Για να μετασχηματισθεί μια νομοθετική παρέμβαση σε επιτυχή μεταρρυθμιστική πρωτοβουλία, με στόχο την αναβάθμιση των ΑΕΙ, απαιτείται να δημιουργηθεί μία ενδογενής δυναμική μέσα στο πανεπιστημιακό σύστημα και την πανεπιστημιακή κοινότητα, που θα κληθεί να υλοποιήσει τις ρυθμίσεις του νέου πλαισίου και να οργανώσει αντίστοιχα την ακαδημαϊκή ζωή. Τέλος, η Ο.Κ.Ε. οφείλει να σημειώσει ότι, **σε κάθε περίπτωση η υπόθεση της λειτουργίας των Πανεπιστημίων δεν θα πρέπει να είναι αποκλειστική αρμοδιότητα της Πανεπιστημιακής Κοινότητας αλλά ολόκληρης της κοινωνίας στην οποία ανήκουν και τις ανάγκες της οποίας καλούνται να εξυπηρετήσουν.**

Στη συνέχεια οι βασικότερες παρατηρήσεις της Ο.Κ.Ε. από την Γενική Αξιολόγηση του Σχ/Ν επικεντρώνονται στα ακόλουθα:

Α. Οι προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις εισάγουν θεμελιώδεις αλλαγές στο σύστημα διοίκησης και λειτουργίας των πανεπιστημίων, και επιχειρούν να εναρμονίσουν το οργανωτικό και διοικητικό σχήμα στις διεθνείς τάσεις και εξελίξεις. Από μία πρώτη προσέγγιση, και στη βάση των ήδη εκφρασμένων θέσεων της, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι αυτές κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση και εξυπηρετούν σε σημαντικό βαθμό τους στόχους του Υπουργείου Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης, που αποτελούν και ζητούμενα της ελληνικής κοινωνίας.

Ειδικότερα, η εισαγωγή ενός δυαδικού συστήματος διοίκησης (Σύγκλητος και Συμβούλιο του Ιδρύματος) κρίνεται θετική, καθώς δημιουργεί ένα θεσμικό αντίβαρο και θεσμοθετεί το άνοιγμα του Πανεπιστημίου προς την οικονομία και την κοινωνία, με την θεσμοθέτηση της συμμετοχής στο Συμβούλιο και προσώπων εκτός της Πανεπιστημιακής κοινότητας. **Η Ο.Κ.Ε. όμως θεωρεί ότι η επιτυχής μετάβαση, από το σημερινό μοντέλο διοίκησης που έχει κλείσει τον κύκλο του, σε ένα νέο πιο αποτελεσματικό που επιδιώκει να διασφαλίσει την καλύτερη λειτουργία των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, την κοινωνική λογοδοσία, την ουσιαστικότερη σύνδεση με τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας και την καλύτερη προσαρμογή στις διεθνείς εξελίξεις. Το νέο μοντέλο θα πρέπει να βασισθεί σε μία περισσότερο σαφή και ισορροπημένη κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των νέων και των**

παλαιών οργάνων διοίκησης και συγκεκριμένα μεταξύ του Συμβουλίου, του Πρύτανη και της Σύγκλητος. Θέση της Ο.Κ.Ε. είναι ότι: η Σύγκλητος θα πρέπει να διαθέτει ουσιαστικές, και όχι απλά γνωμοδοτικές, αρμοδιότητες καθώς π.χ. δεν είναι δυνατόν η Σύγκλητος να μην έχει καθοριστικό λόγο στην κατάρτιση του Οργανισμού του Ιδρύματος και κυρίως του εσωτερικού κανονισμού. Όσον αφορά δε το Συμβούλιο, εκτός από την ευθύνη για τη στρατηγική του Ιδρύματος, την βαρύνουσα γνώμη στις μορφές και τις διαδικασίες σύνδεσης με την κοινωνία, την οικονομία και τους φορείς της και την αναζήτηση πρόσθετων πηγών χρηματοδότησης, θα πρέπει να έχει αποκλειστικά εποπτικές και ελεγκτικές αρμοδιότητες (π.χ. την πρωτοβουλία σύνταξης και εισήγησης του ετήσιου απολογισμού του Ιδρύματος και να δίνει τη σύμφωνη γνώμη του για τον ετήσιο προγραμματισμό και προϋπολογισμό).

Β. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι μεγαλύτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στον **ακριβή προσδιορισμό των κανόνων/κριτηρίων που θα καθορίζουν την επιλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου**, που προέρχονται εκτός της Πανεπιστημιακής κοινότητας, ώστε να αποφευχθεί η πιθανότητα υποβάθμισης του.

Γ. Αναφορικά με τον ρόλο των Πανεπιστημιακών Τμημάτων, θα πρέπει να επισημανθεί ότι πολλά από τα Τμήματα, που δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια στα ελληνικά ΑΕΙ, είναι στην πραγματικότητα προγράμματα σπουδών. Θέση της Ο.Κ.Ε. είναι ότι θα πρέπει να αποσυνδεθεί το Τμήμα από τη μονοσήμαντη σχέση του με ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών, και το θεσμικό πλαίσιο θα πρέπει να επιτρέπει και να ενθαρρύνει **διεπιστημονικές και διατμηματικές συνεργασίες**. Προτείνεται η Σχολή να έχει **Τμήματα με εκπαιδευτικό και ακαδημαϊκό χαρακτήρα**. Επίσης, όσον αφορά τις Ιατρικές Σχολές, παράλληλα με τα εργαστήρια και τις κλινικές, προτείνεται να θεσμοθετηθεί η **δυνατότητα δημιουργίας Ερευνητικών Μονάδων** από Καθηγητές όλων των βαθμίδων- αλλά και από το ειδικό ερευνητικό προσωπικό- που έχουν κοινά ερευνητικά ενδιαφέροντα σε ένα ευρύ ερευνητικό πεδίο.

Δ. Θετικά κρίνεται η προσπάθεια για περιορισμό της χαλάρωσης των σπουδών με την εισαγωγή της μερικής φοίτησης για εργαζόμενους και την μείωση του αριθμού των πολλαπλών εξετάσεων, αν και κανονικά αυτά θα

έπρεπε να είναι θέματα του Εσωτερικού Κανονισμού του κάθε Ιδρύματος. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι ο δραστικός περιορισμός των πολυάριθμων εξεταστικών περιόδων (π.χ. χαριστικές, εμβόλιμες κ.α.), η εισαγωγή προαπαιτούμενων, και η λογική αλληλουχία των μαθημάτων, είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των σπουδών, σε συνδυασμό με τη μεγαλύτερη συνεκτίμηση στην εξέλιξη του ακαδημαϊκού προσωπικού της ποιότητας του διδακτικού και εκπαιδευτικού έργου του/ της κρινόμενου/ης. Ταυτόχρονα, χρειάζεται η εισαγωγή κινήτρων για την υιοθέτηση νέων αλληλεπιδραστικών και σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας. Και γενικότερα η ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας έναντι των εξεταστικών διαδικασιών.

Ε. Θέση της Ο.Κ.Ε. είναι ότι η πρόβλεψη για τη Δια Βίου Εκπαίδευση στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα είναι σημαντική, και θα συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητάς της παρεχόμενης δια βίου εκπαίδευσης, και επομένως και στην καλύτερη κατάρτιση των επαγγελματιών και ανανέωση των απαραίτητων γνώσεων τους για την άσκηση του επαγγέλματός τους.

Στ. Η δυνατότητα ευελιξίας στην οργάνωση προγραμμάτων σπουδών (χωρίς τον εποπτικό ρόλο του Υπουργείου Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης), όπως προβλέπεται, αναμένεται ότι θα προσφέρει δυνατότητες μεγαλύτερης προσαρμοστικότητας στις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας.

Ζ. Θετικά κρίνεται και η δυνατότητα αναδιάταξης των Σχολών (μετά από μελέτη) και του περιορισμού της αλόγιστης επέκτασης τους, καθώς και της διασποράς τμημάτων σε διάφορες πόλεις που καταλύουν την αναγκαία ενότητα του πανεπιστημιακού χώρου. Είναι σαφές ότι, η πληθώρα και η γεωγραφική διασπορά των Πανεπιστημιακών μονάδων σε περισσότερες από 60 πόλεις στη χώρα, με γνώμονα την ενδεχόμενη συμβολή τους στην τοπική ανάπτυξη, έχει αποδειχθεί καταστρεπτική ως προς τη αποδοτική λειτουργία τους και την ποιότητα των παρεχομένων σπουδών και είναι αδύνατον να υποστηριχθεί πλέον από δημόσια χρηματοδότηση, ιδιαίτερα σε μια περίοδο οικονομικής κρίσης. Επίσης, θετικά κρίνεται και η δημιουργία αυτοτελών μεταπτυχιακών Σχολών- ιδίως για την κάλυψη διεπιστημονικών αντικειμένων.

Η. Ιδιαίτερα θετική κρίνεται η προσπάθεια ενίσχυσης της σύνδεσης της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με την κοινωνία, την οικονομία και την αγορά

εργασίας. Προς την κατεύθυνση αυτή, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι χρειάζεται ενδυνάμωση των θεσμών που συνδέουν τους φοιτητές με την απασχόληση και την αγορά εργασίας, (γενίκευση του θεσμού της πρακτικής άσκησης, υποστήριξη της θερινής απασχόλησης, ενίσχυση και υποστήριξη των γραφείων διασύνδεσης και των μονάδων καινοτομίας και επιχειρηματικότητας). Επίσης, προτείνεται η καθιέρωση περιοδικών τακτικών ερευνών για την επαγγελματική προοπτική και την αγορά εργασίας των αποφοίτων και καλύτερη σύνδεση των προγραμμάτων σπουδών και της ερευνητικής δραστηριότητας με τις ανάγκες και τις προοπτικές ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Τέλος, η συγκεκριμένη επιστημονική συμβολή στην επίλυση προβλημάτων της οικονομίας και της κοινωνίας προτείνεται να συνεκτιμάται στην αξιολόγηση του έργου των καθηγητών.

Θ. Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην θέσπιση της δυνατότητας για προγράμματα τριετούς φοίτησης, καθώς μία τέτοια ρύθμιση ενδέχεται να δημιουργήσει προβλήματα, να οδηγήσει σε πτυχία διαφορετικής ποιότητας και να δημιουργήσει ζητήματα σε ότι αφορά τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων.

Ι. Η δημιουργία τριών βαθμίδων εξέλιξης στα μέλη ΔΕΠ κρίνεται θετική. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί όμως αναγκαία την πρόβλεψη μεταβατικών διατάξεων που θα δίνουν τη δυνατότητα εξέλιξης του υφιστάμενου προσωπικού. Η αξιολόγηση των μονίμων Καθηγητών (α' βαθμίδας και των αναπληρωτών Καθηγητών) είναι θετική, αλλά όπως περιγράφεται στο σχέδιο νόμου είναι μια περιοδική επανάληψη της εκλογής τους στην αντίστοιχη βαθμίδα και στο ίδιο Ίδρυμα, και όχι μια ουσιαστική διαδικασία τακτικής ατομικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού, ερευνητικού και λοιπού έργου τους σε σχέση και με τον αντίστοιχο τακτικό ατομικό προγραμματισμό δραστηριοτήτων. Θέση της Ο.Κ.Ε. είναι ότι θα πρέπει να διαμορφωθεί μία διαδικασία αξιολόγησης σύμφωνα με τα διεθνώς ισχύοντα.

Κ. Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι η βελτίωση της οργάνωσης και της διοίκησης των ΑΕΙ απαιτεί αναβάθμιση και ενδυνάμωση, της διοικητικής δομής των Ιδρυμάτων και των αντίστοιχων διοικητικών στελεχών και μηχανισμών.

Λ. Τέλος, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι απαιτείται σαφής δέσμευση για μόνιμο εθνικό πρόγραμμα έρευνας- που θα προκηρύσσεται σε τακτά χρονικά διαστήματα (έστω και με περιορισμένους πόρους) με τους ακόλουθους άξονες: έρευνα με βάση τις αναζητήσεις της επιστημονικής κοινότητας (βασική έρευνα), έρευνα για την αντιμετώπιση προβλημάτων της κοινωνίας, έρευνα για την αντιμετώπιση προβλημάτων της παραγωγής και της βιομηχανίας, κοινωνικο-οικονομική έρευνα και έρευνα στις ανθρωπιστικές επιστήμες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΚΑΤ΄ ΑΡΘΡΟΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Άρθρο 5: Οργανισμός

Όπως αναφέρεται στο συγκεκριμένο άρθρο, το βασικό πλαίσιο λειτουργίας των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων είναι ο Οργανισμός κάθε ιδρύματος (Π.Δ. μετά από πρόταση του Συμβουλίου). Καθορίζονται ακόμα και οι προϋποθέσεις επιλογής και τα απαιτούμενα προσόντα των καθηγητών, ο τρόπος αξιολόγησης των καθηγητών κλπ. Η Ο.Κ.Ε., παρά το ότι θεωρεί ότι μία τέτοια ρύθμιση εισάγει ευελιξία αναθέτοντας στα Ιδρύματα πρόσθετες αρμοδιότητες, όπως την διαμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών, την ίδρυση σχολών κ.ά., εκφράζει επιφυλάξεις όσον αφορά την μη συμμετοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας στην διαμόρφωση του Οργανισμού (παγκόσμια πρακτική) και την αδυναμία ελέγχου (checks and balances).

Άρθρο 7: Σχολές

Η Ο.Κ.Ε. γνωρίζοντας ότι πολλά τμήματα που δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια στα ελληνικά ΑΕΙ είναι στην πραγματικότητα προγράμματα σπουδών και χωρίς παραγωγή έρευνας, προτείνει η Σχολή να έχει **τμήματα με εκπαιδευτικό και ακαδημαϊκό χαρακτήρα**. Επιπροσθέτως, όσον αφορά τις Ιατρικές Σχολές, η Ο.Κ.Ε. προτείνει, μαζί με τα εργαστήρια και τις κλινικές, **να θεσμοθετηθεί και η δυνατότητα δημιουργίας Ερευνητικών Μονάδων** από Καθηγητές όλων των βαθμίδων- αλλά και από ειδικό ερευνητικό προσωπικό- που έχουν κοινά ερευνητικά ενδιαφέροντα σε ένα ευρύ ερευνητικό πεδίο.

Άρθρο 8: Όργανα του Ιδρύματος

Το συγκεκριμένο άρθρο αναφέρεται στα όργανα του Ιδρύματος. Η Ο.Κ.Ε. προτείνει να θεσπισθεί μία καλύτερη ισορροπία μεταξύ των τριών οργάνων (Συμβούλιο του Ιδρύματος, Σύγκλητος και Πρύτανης) και μια σαφέστερη διάκριση των αρμοδιοτήτων τους. Σύμφωνα με την Ο.Κ.Ε., το

Συμβούλιο προτείνεται να έχει εποπτικές και ελεγκτικές αρμοδιότητες και την ευθύνη για τη διαμόρφωση της στρατηγικής του Ιδρύματος, την ανάπτυξη σχέσεων με τους φορείς της οικονομίας και της κοινωνίας και την αναζήτηση πρόσθετων πηγών χρηματοδότησης. Επίσης, θα πρέπει να ενισχυθεί ο ρόλος της Συγκλήτου - με δεδομένη την ακαδημαϊκή της σύνθεση- και να μην είναι απλά γνωμοδοτικό όργανο.

Άρθρο 7 και Άρθρο 12: Όργανα της σχολής δια βίου μάθησης και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται από την Ο.Κ.Ε. η πρόβλεψη για τη Σχολή Δια Βίου Μάθησης και εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης, που προσφέρει στην ελληνική κοινωνία σημαντικές ευκαιρίες για πρόσθετες σπουδές και εξειδίκευση των γνώσεων και δεξιοτήτων των εργαζομένων, ώστε να επιτυγχάνεται η καλύτερη προσαρμογή τους στην αγορά εργασίας. Επισημαίνεται όμως, ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ενηλίκων απαιτεί συγκεκριμένες προϋποθέσεις οργάνωσης και στήριξης που δεν προδιαγράφονται στο Σχ/Ν.

Άρθρο 14: Μονάδα διασφάλισης της ποιότητας

Η Ο.Κ.Ε. αξιολογεί την Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας ως ένα σημαντικό εργαλείο για τη βελτίωση των υπηρεσιών εκπαίδευσης στους φοιτητές.

Άρθρο 21: Αξιολόγηση Καθηγητών

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι η αξιολόγηση των μονίμων Καθηγητών (α' βαθμίδας και των αναπληρωτών Καθηγητών) είναι θετική. Όμως, όπως περιγράφεται στο παρόν άρθρο, αποτελεί περιοδική επανάληψη της διαδικασίας εκλογής τους στην αντίστοιχη βαθμίδα και στο ίδιο ίδρυμα. Θέση της Ο.Κ.Ε. είναι ότι θα πρέπει να διαμορφωθεί μία διαδικασία αξιολόγησης στη βάση όσων ισχύουν σε διεθνές επίπεδο, που περιλαμβάνει μια ουσιαστική διαδικασία τακτικής ατομικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού,

ερευνητικού και λοιπού έργου τους σε σχέση και με τον αντίστοιχο τακτικό ατομικό προγραμματισμό δραστηριοτήτων.

Άρθρο 32: Πρόγραμμα σπουδών

Οι ρυθμίσεις του συγκεκριμένου άρθρου επιτρέπουν ευελιξία στον φοιτητή όσον αφορά την επιλογή προγράμματος Σπουδών. Η Ο.Κ.Ε., όμως, εκφράζει επιφυλάξεις για το κατά πόσο αυτές οι ρυθμίσεις μπορούν να εφαρμοστούν σε ορισμένες Σχολές, όπως π.χ. στις Πολυτεχνικές.

Άρθρο 33: Χρονική διάρθρωση σπουδών - εξετάσεις

Θετικά αξιολογείται η προσπάθεια για περιορισμό της χαλάρωσης των σπουδών με την εισαγωγή της μερικής φοίτησης για εργαζόμενους και τον περιορισμό των πολλαπλών εξετάσεων. Η Ο.Κ.Ε., όμως, θεωρεί ότι οι λεπτομέρειες για όλα τα προαναφερόμενα ζητήματα θα πρέπει να αφορούν τον Εσωτερικό Κανονισμό του κάθε Ιδρύματος, και όχι να ρυθμίζονται από ένα νομοσχέδιο. Στο Σχ/Ν είναι αναγκαίο να συμπεριλαμβάνεται μία γενική πρόβλεψη για την χρονική διάρθρωση και τις εξετάσεις, που θα αποτρέψει τη συνέχιση της θεσμικής χαλάρωσης των σπουδών.

Άρθρο 58: Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου για τη διαχείριση της περιουσίας και των κονδυλίων έρευνας των Α.Ε.Ι.

Θέση της Ο.Κ.Ε. είναι ότι η ίδρυση ΝΠΙΔ για τη διαχείριση των κονδυλίων έρευνας και τη διαχείριση της περιουσίας των ΑΕΙ, όπως προβλέπεται, βελτιώνει σημαντικά το υφιστάμενο σχετικό θεσμικό πλαίσιο. Η Ο.Κ.Ε. όμως θεωρεί ότι θα πρέπει να προσεχθεί ο τρόπος που ορίζεται το Δ.Σ, καθώς όπως προδιαγράφεται στο παρόν άρθρο είναι ιδιαίτερα συγκεντρωτικός.

Άρθρο 80: Λοιπές Μεταβατικές Διατάξεις

Ευρύτερος προβληματισμός δημιουργείται για το εφικτό της λειτουργίας των Πανεπιστημίων στην ακαδημαϊκή περίοδο 2011-12 (μεταβατική) με την παύση από 1^{ης} Σεπτεμβρίου των βασικών οργάνων διοίκησης. Η Ο.Κ.Ε. κρίνει ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις μεταβατικές διατάξεις, ώστε να διασφαλισθεί η απρόσκοπτη συνέχεια της λειτουργίας των Πανεπιστημίων.

Στην Ολομέλεια της 25^{ης} Νοεμβρίου 2011 παρέστησαν τα κάτωθι Μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Πολυζωγόπουλος Χρήστος

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΙ

Σκορίνης Νικόλαος
Γενικός Γραμματέας Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Ηλιόπουλος Ηλίας
Γενικός Γραμματέας Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Πεβερέτος Παναγιώτης
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Α' ΟΜΑΔΑ

Χάσκος Αθανάσιος
Εκπρόσωπος Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Ασημακόπουλου Δημητρίου
Προέδρου Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Β' ΟΜΑΔΑ

Αρβανιτοζήσης Δημήτρης
Ε.Σ.Ε.Ε.

Γ' ΟΜΑΔΑ

Γωνιωτάκης Γεώργιος
Μέλος Δ.Σ. ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.

Γιατράς Δημήτριος
Αναπλ.Γεν. Γραμματέας Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Ζούμπος Μιχάλης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Δημουλάς Δημήτριος
Γενικός Γραμματέας ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.
σε αναπλήρωση του
Σταμόπουλου Ιωάννη
Αντιπροέδρου ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.

Λέντζος Δημήτριος
Εκπρόσωπος Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Κολεβέντης Φώτης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Δροσοπούλου Σοφία
Σύμβουλος Δ.Σ.Α.

Ζούλοβιτς Μαργαρίτα
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.

Κρέτσης Κωνσταντίνος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Σωτηρακόπουλος Βασίλειος
Μέλος Δ.Σ. Π.Ι.Σ.

Χαντζαρίδης Κωνσταντίνος
Αντιπρόεδρος Ε.Σ.Ε.Ε.

Λαναρά Ζωή
Γ.Σ.Ε.Ε.

Τσεμπερλίδης Νικόλαος
Πρόεδρος Δ.Σ. ΚΕ.Π.ΚΑ.

Ψαρουδάκης Εμμανουήλ
Μέλος Δ.Σ. Ε.Σ.Ε.Ε.

Ντριβαλλάς Οδυσσεάς
Γ.Σ.Ε.Ε.

Πετρόγιαννης Γιώργος
Εκπρόσωπος GREENPEACE Ελλάς

Αμβράζης Γεώργιος
Εκπρόσωπος Σ.Ε.Τ.Ε.
σε αναπλήρωση του
Ανδρεάδη Ανδρέα
Προέδρου Σ.Ε.Τ.Ε.

Πεπόνης Εμμανουήλ
Γ.Σ.Ε.Ε.

Λυμβαίος Ιωάννης
Αναπλ. Οργανωτικός Γραμματέας
ΕΣΑμεΑ
σε αναπλήρωση του
Βαρδακαστάνη Ιωάννη
Προέδρου ΕΣΑμεΑ

Βερνίκος Γεώργιος
Γενικός Γραμματέας Σ.Ε.Τ.Ε.

Ριζεάκος Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Μπέκου Έφη
Πρόεδρος Πολιτικού Συνδέσμου
Γυναικών

Τσατήρης Γεώργιος
Ένωση Ελληνικών Τραπεζών

Συριόπουλος Παναγιώτης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Μουράτογλου Ιωάννης
Μέλος Δ.Σ. Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

Χασιώτης Νικόλαος
Εκπρόσωπος Ένωσης
Ελλήνων Εφοπλιστών

Τούσης Αθανάσιος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Μπάστας Κωνσταντίνος
Εκπρόσωπος Κ.Ε.Π.Ε.

Αλέπης Μιχάλης
Μέλος Δ.Σ. Σ.Α.Τ.Ε.

Χριστόπουλος Γεώργιος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Χριστοδουλόπουλος Χρήστος
Εκπρόσωπος Κ.Ε.Π.Ε.

Κανελλόπουλος Κωνσταντίνος
Γενικός Γραμματέας ΟΜ.Κ.Ο.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Καψιμάλη Δημητρίου
Προέδρου ΟΜ.Κ.Ο.Ε.Ε.

Ξενάκης Βασίλειος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Σουλελές Χρήστος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

**ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΟΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

Ξυράφης Απόστολος

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ & ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Για κάθε πληροφορία σχετικά με το έργο και τη λειτουργία της Ο.Κ.Ε. είναι στη διάθεσή σας το Τμήμα Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων της Επιτροπής, υπό τη διεύθυνση της Δρος Μάρθας Θεοδώρου.

Τηλ.: 210 9249510-2, Fax: 210 9249514, e-mail: ipr@oke-esc.eu